

[Valbak.]

ste privat påtale for derved at lette politiet for den arbejdsbyrde, som bankernes checkgarantiordning har medført?"

Skriftlig begrundelse.

Kriminalpolitiet er hårdt engageret i det stadig stigende antal checksager på flere områder, nemlig henholdsvis mandatsvig og tyveri af checkhæfter med påfølgende dokumentfalsk. Dette fremgår af flere samstemmende oplysninger tilgået offentligheden, siden banker og sparekasser proklamerede garantiordningen i 1967. Jeg kan bl. a. henviser til artikler herom i Politiken for den 5. og 6. februar, hvoraf fremgår, at halvdelen af kriminalpolitiets bedragerifolk er bundet af disse sager.

Dette er yderst betænkeligt, fordi grove kriminalitetskategorier, herunder bekæmpelse af bagmænd, risikerer en lavere prioritering. Hertil kommer begrundet frygt for, at politiets forventede personalegevinst som følge af forestående strukturrationalisering vil blive slugt fuldstændig af det stigende antal checksager.

Valbak: Pengeinstitutternes garantiordning skulle bl. a. tjene praktiske formål. Ingen tvivl om det. Men erfaringen har vist, at ordningen har fået en række alvorlige samfundsmæssige konsekvenser. Ordningen leder i fristelse. Ordningen kriminaliserer mere automatisk end før det uberettigede overtræk. Ordningen gør nu også det uudfyldte checkhæfte til en omsættelig værdigenstand på det illegale marked. Dermed er hæfterne blevet objekt for tyveri, for røveri, for indbrud. De yderligere følger af alt dette er for det første, at en ordning, som skulle bidrage til at skabe tillid til checks, i sine bivirkninger truer med at føre til modsat resultat. For det andet, at den grove kriminalitet og dens kilder let lades urørt, fordi kriminalpolitiets kræfter i høj grad bindes til at forfølge de små fisk, som garantiordningen yngler med. Jeg henviser her til min skriftlige begrundelse. For det tredje påfører ordningen også samfundet store omkostninger i andre led. En gennemgang for nylig på et af vore statsfængsler viste, at 25 pct. af fangerne brummer helt eller delvis på grund af checkmisbrug inden for ordningens rammer.

Ud over den praktiske værdi skulle garantiordningen formodentlig tjene til at øge anvendelsen af checks og dermed øge rentegevinsten for pengeinstitutterne, men samfundet betaler omkostningerne, og det finder jeg i høj grad stødende. Rimelighedsbetragtninger må føre til, at pengeinstitutterne gøres umiddelbart interesseret i omkostningssiden. Det kan f. eks. ske ved en tilføjelse til straffelovens § 299 eller ved en udvidelse af § 305. Med et par sætninger kan man befri politi og anklagemyndighed for det enorme arbejde med at føre overtræksager frem til domstolsafgørelse. Man kan simpelt hen overlade dette arbejde til institutterne selv. Mon ikke en sådan besked lovændring desuden vil stimulere pengeinstitutterne til at fremme en helt nødvendig sanering af garantiordningen?

Justitsministeren (Thestrup): Allerede kort tid efter offentliggørelsen af den mellem banker og sparekasserne gennemførte aftale om indløsning af checks viste det sig, at der skete en betydelig stigning i antallet af sager om strafbart misbrug af checks. Justitsministeriet tog derfor initiativet til forhandlinger med bankernes og sparekassernes organisationer med henblik på at søge at begrænse de uheldige virkninger af checkindløsningsaftalen. Forhandlingerne med pengeinstitutterne førte til, at der sidste sommer blev oprettet et samarbejdsudvalg mellem politiet og bankernes og sparekassernes organisationer til at følge udviklingen med hensyn til checkmisbrug. Udvalget har ligeledes til opgave at tage initiativet til foranstaltninger, som kan begrænse kriminaliteten inden for checkomsætningen og lette behandlingen af sagerne. Efter hvad jeg har fået oplyst, regner samarbejdsudvalget med at kunne afgive en skriftlig beretning til justitsministeriet i den nærmeste fremtid.

I tilslutning til forhandlingerne med pengeinstitutterne rejste justitsministeriet over for rigsadvokaten spørgsmålet, om det ville være hensigtsmæssigt og forsvarligt, i et vist omfang i alt fald, at afkriminalisere eller foreskrive privat påtale, sådan som det ærede medlem var inde på, for checkmisbrug. Rigsadvokaten har foreløbig svaret, at en stillingtagen til dette spørgsmål kræver en mere udførlig kortlægning af de forskellige former, hvori checkmisbruget fremtræ-